

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/8/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6613211696
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Kočičková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6613211696.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Danice Kočičkovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v právnej veci navrhovateľa: I. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., E. II/XX, štátny občan Slovenskej republiky, právne zastúpený: JUDr. Ing. Mikuláš Práznovský, CSc., advokát so sídlom Nové Zámky, Bočná 26, proti odporkyni: W. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., E. II/XX, štátny občan Slovenskej republiky, v konaní o pripustenie zapretia otcovstva a o zapretie otcovstva, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 4C/61/2013-231 zo dňa 25. novembra 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal pripustenia zapretia otcovstva X. P., nar. XX.XX.XXXX v V., zomrelého dňa XX.XX.XXXX k navrhovateľovi: I. W., nar. XX.XX.XXXX v G., bytom E. II/XX, G. a určenia, že X. P., nar. XX.XX.XXXX v V., zomrelý dňa XX.XX.XXXX nie je otcom navrhovateľa: I. W., nar. XX.XX.XXXX v G., bytom G., E. II/XX, zamietol (výrok I.). O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok II.).

1.1 V odôvodnení predmetného rozsudku okresný súd uviedol, že navrhovateľ podal návrh na pripustenie zapretia otcovstva a návrh na zapretie otcovstva. Okresný súd Lučenec v konaní sp. zn. 4C/61/2013 rozhodol dňa 17.07.2014 tak, že návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal pripustenia zapretia otcovstva X. P., nar. XX.XX.XXXX, zomrelého XX.XX.XXXX k navrhovateľovi I. W., narodenému v G. XX.XX.XXXX, bytom G., E. II/XX a určenia, že X. P., narodený v V. dňa XX.XX.XXXX, zomrelý dňa XX.XX.XXXX nie je otcom navrhovateľa I. W., nar. XX.XX.XXXX v G., zamietol a účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal. Proti predmetnému rozsudku podal navrhovateľ odvolanie. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 13Co/8/2015-66 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

1.2 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že dňa 26. 06. 2019 predložil Ústavnému súdu SR návrh podľa čl. 125 Ústavy Slovenskej republiky na vyslovenie nesúladu § 96 ods. 3 časť za bodkočiarkou Zákona o rodine s Ústavou Slovenskej republiky. Uznesením č. k. 4C/61/2013-119 zo dňa 29.05.2019 okresný súd prerušil konanie do skončenia konania vedeného na Ústavnom súde Slovenskej republiky o súlade ust. § 96 ods. 3 časť za bodkočiarkou zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) v znení: „ak nežije ani jeden z rodičov, návrh nemožno podať“ s čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, s čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1, čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, s čl. 41 ods. 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky. Ústavný súd SR vydal dňa 23.09.2020 uznesenie sp. zn. PL ÚS 21/2020-9, ktorým návrh Okresného súdu Lučenec odmietol pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí. Z odôvodnenia predmetného rozhodnutia Ústavného súdu SR okrem iného vyplýva, že v návrhu okresného súdu chýba akákoľvek ústavnoprávna argumentácia, ktorá by odôvodňovala prijatie rozhodnutia navrhnutého v petite. V odôvodnení návrhu tiež absentujú identifikovateľné poukazy na doterajšiu judikatúru Ústavného súdu SR, prípadne medzinárodných súdnych orgánov, ktorá by mohla byť aplikovateľná na rozhodnutie o návrhu okresného súdu a teda mohla by podporiť petit návrhu predloženého okresným súdom.

1.3 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku ďalej uviedol, že navrhovateľ vo vyjadrení zo dňa 03.11.2020 prostredníctvom svojho právneho zástupcu poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 72/2010-38 (týkajúci sa inej veci, nie tohto konkrétneho konania) a uviedol, že z citovaného nálezu vyplýva, že pri výklade ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné primárne vychádzať z ich doslovného znenia. V prípade nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti právnej normy alebo v prípade rozporu znenia právnej normy s jej zmyslom a účelom možno uprednostniť výklad „e ratione legis“ pred jej doslovným gramatickým výkladom. V nadväznosti na uvedené poukázal navrhovateľ vo vyjadrení zo dňa 03.11.2020 na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 83/05 zo dňa 17.03.2005, kde Ústavný súd SR okrem iného uviedol, že otázky otcovstva spadajú do pôsobnosti všeobecných súdov, ktoré sú viazané nielen vnútroštátnym právnym poriadkom, ale aj medzinárodnými dokumentmi. Inštitút otcovstva upravuje na medzinárodnej úrovni Dohovor o právach dieťaťa, ktorý bol v Zbierke zákonov vyhlásený pod č. 104/1991 Zb. a pre Českú a Slovenskú federatívnu republiku nadobudol platnosť v súlade so svojim čl. 49 ods. 2 dňa 06.02.1991. v uvedenej súvislosti navrhovateľ vo vyjadrení uviedol, že „najlepší záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri prijímaní všetkých vykonávacích opatrení“. Slovné spojenie „musí byť“ ukladá zmluvným štátom Dohovoru zásadnú právnu povinnosť a znamená, že zmluvný štát sa nemôže rozhodovať, či treba alebo nie vyhodnotiť najlepší záujem dieťaťa a pripísať mu prvoradú váhu pri vykonávaní akýchkoľvek postupov. Podľa Dohovoru o právach dieťaťa je jedným zo základných práv dieťaťa právo poznať svoj pôvod a poznať svoju prirodzenú rodinu. Všetky medzinárodnoprávne pramene práva rozumejú rodinou v prvom rade prirodzené právne vzťahy založené na biologickom základe. Dohovor o právach dieťaťa bližšie nedefinuje, čo sa rozumie pod poznaním svojich rodičov. Pod pojmom poznanie rodičov preto treba rozumieť nielen osobné poznanie rodiča na základe osobného kontaktu dieťaťa s ním, ale aj poznanie rodiča po jeho smrti. Možnosť preklenutia dilemy podľa § 96 ods. 3 časť za bodkočiarkou Zákona o rodine poskytuje podľa navrhovateľa okrem priamej aplikácie Dohovoru o právach dieťaťa aj Civilný sporový poriadok. Podľa dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku, Čl. 4 Základných princípov Civilného sporového poriadku upravuje analógiu legis a analógiu iuris, ktorá má ako výkladové pravidlo svoje nesporné miesto i v predpisoch procesného práva. Reflektuje na zákaz odopretia spravodlivosti, čo podľa navrhovateľa znamená, že sudca nemôže spor neprejednať a nerozhodnúť ak chýba v prejednávanej právnej veci právna úprava. Klasické interpretačné pravidlo - analógia, umožňuje sudcovi použiť ustanovenie svojim obsahom a účelom natoľko podobné, že je žiadúce posúdiť podľa neho i právnu vec, ktorá do hypotézy právnej normy výslovne poňatá nebola. Na právo dieťaťa na podanie návrhu na zapretie otcovstva možno primerane podľa navrhovateľa aplikovať aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá bola uvedená v uznesení Ústavného súdu SR zo dňa 20.05.2015, sp. zn. PL US 22/2014. Judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva možno rozdeliť na dve základné skupiny. V prípade ak domnelý otec od začiatku narodenia dieťaťa vedel, že nie je otcom, alebo mal pochybnosti o svojom otcovstve, ale nevyužil možnosť poprieť svoje otcovstvo v stanovenej lehote, ESLP konštatoval, že neexistencia právne účinného nástroja zvrátenia daného stavu nie je v rozpore s čl. 8 Dohovoru. Druhú skupinu judikatúry ESLP tvoria prípady, keď otec nemal dôvod pochybovať o svojom otcovstve a o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že nie je otcom dieťaťa sa dozvedel až po uplynutí stanovenej lehoty. Vyššie uvedená judikatúra ESLP sa síce vzťahuje na zapretie otcovstva domnelým otcom a na existenciu vedomosti domnelého otca o tom, či je alebo nie je biologickým otcom, avšak otázka právne účinného právneho prostriedku na zapretie otcovstva je rovnako aplikovateľná aj na zapretie otcovstva na návrh dieťaťa. V prípade tohto konania ide podľa navrhovateľa o zákonnú prekážku danú ust. § 96 ods. 3 časť za bodkočiarkou Zákona o rodine. Za zmienu stojí aj skutočnosť, že rodičovstvo stojí primárne na biologickom základe. V prípade, keď dôjde k určeniu otcovstva podľa druhej domnienky mužom, ktorý v skutočnosti nie je biologickým otcom a takáto skutočnosť je mužovi a matke známa, možno ich konanie považovať za obchádzanie zákona, ktoré nepožíva právnu ochranu a ktoré je neplatné. Pokiaľ by išlo o obchádzanie zákona, na túto neplatnosť je potom potrebné prihladiť ex off. Otcovstvo X. P. k navrhovateľovi síce nebolo určené súhlasným vyhlásením rodičov podľa § 90 a nasl. zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, ale uznaním otcovstva podľa § 41 zákona z roku 1984 o

štátnych matrikách, avšak pre účely posúdenia platnosti uznania otcovstva možno závery platné pre súhlasné vyhlásenie rodičov aplikovať obdobne. Právny otec X. P. bol v čase počatia navrhovateľa až do repatriácie v zajateckom tábore, o čom predložil navrhovateľ registračný preukaz X. P. č. F zo dňa XX.XX.XXXX, preto si tak X. P. ako aj matka navrhovateľa museli byť vedomí toho, že X. P. nemôže byť biologickým otcom navrhovateľa. Uznanie otcovstva k navrhovateľovi X. P. v roku XXXX preto možno podľa navrhovateľa považovať za obchádzanie zákona a ako také za neplatné. Skutočnosť, že otcovstvo X. P. k navrhovateľovi je na 100 % vylúčené, preukázal aj znalecký posudok.

1.4 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku ďalej uviedol, že dňa 24.11.2021 vydal uznesenie č. k. 4C/61/2013, ktorým rozhodol, že pokračuje v predmetnom konaní. Zástupca navrhovateľa na pojednávaní konanom na okresnom súde uviedol, že sa pridrižiava svojho návrhu, ako aj všetkých vyjadrení svojho právneho zástupcu v plnom rozsahu. Domnieva sa, že na základe analýzy DNA, ktorú vypracoval MUDr. Ferák, je jednoznačne potvrdené, že X. P. nie je otcom navrhovateľa I. W.. Navrhol, aby súd vyslovil, že X. P. nie je otcom navrhovateľa, teda, aby súd jeho návrhu vyhovel. V uvedenej súvislosti navrhovateľ uviedol, že v danom prípade je možné aplikovať na rozhodnutie o návrhu navrhovateľa medzinárodné dohovory, a to jednak Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj Dohovor o právach dieťaťa, ktoré majú prednosť pred Zákonom o rodine.

1.5 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku poukázal na ust. § 84, § 96 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a uviedol, že podľa súčasnej právnej úpravy patrí právo na iniciovanie konania o prípustnosti zapretia otcovstva dieťaťu. Ide o významný zásah do osobného stavu otca, matky a aj dieťaťa, pretože týmto spôsobom môže byť zapreté otcovstvo aj v prípade, ak zákon priamo počítá s tým, že sa za otca bude považovať iný muž, než je biologický otec. Základnými hmotnoprávnymi podmienkami sú podmienky, že zapretie otcovstva si vyžaduje záujem dieťaťa a že rodičom dieťaťa už uplynula lehota na zapretie otcovstva daná buď § 86, § 89 alebo § 93 Zákona o rodine, alebo že jeden z rodičov už zomrel. Zapretie otcovstva sa delí na dve fázy. Prvá fáza je konanie o prípustnosti zapretia otcovstva. Aktívne legitimované na podanie návrhu je dieťa, ktoré má záujem na tom, aby otcovstvo jeho matrikového otca bolo zapreté. Žiadne procesné nástupníctvo namiesto navrhovateľa nie je prípustné. Pokiaľ je dieťa plnoleté, podáva návrh samo, pokiaľ je maloleté podáva návrh opatrovník, ktorého mu súd za týmto účelom ustanoví. Obsahom návrhu je preukázanie splnenia dvoch hmotnoprávných podmienok povolenia prípustnosti zapretia otcovstva. Pokiaľ ide o preukázanie záujmu dieťaťa, potom prichádza do úvahy ako argument najmä zosúladenie matričného a biologického otcovstva, na ktorom má dieťa záujem. Nie je rozhodujúce, či spoločnosť má záujem na zmene zápisu v knihe narodení alebo nie. Ochrana týmto ustanovením sa poskytuje len v záujme dieťaťa. V zmysle Dohovoru o právach dieťaťa má dieťa právo poznať svojho skutočného biologického otca. Na základe návrhu súd rozhodne tak, že buď návrhu vyhovie a povolí podanie žaloby alebo návrh zamietne. V tomto prípade nemožno podať žalobu o zapretie otcovstva. Podanie návrhu na rozhodnutie o prípustnosti zapretia otcovstva nie je obmedzené žiadnou lehotou. Rodinné právo si v dôsledku zmeny vývoja spoločnosti presadilo svoj súkromnoprávny charakter, a to aj vďaka právu na ochranu súkromia a právu na ochranu rodinného života zakotvené v čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ďalšie významné pravidlo pre realizáciu a výklad rodinnoprávných noriem obsahuje Dohovor o právach dieťaťa, konkrétne pre problematiku zapretia otcovstva je podstatný čl. 7, ktorý zakotvuje dieťaťu právo poznať svoj pôvod a pôvod svojich rodičov. Z uvedeného článku Dohovoru o právach dieťaťa však priamo nevyplýva, že dieťa má za každých okolností povinnosť poznať svojich biologických rodičov. Pri rozhodovaní o prípustnosti konania o zapretie otcovstva, súd posudzuje záujem dieťaťa, ktorý nie je žiaduce podriaďovať pod modely fungovania vzťahov, ktoré majú orgány verejnej moci zažité. V danom prípade skúmanie záujmu dieťaťa bolo irelevantné vzhľadom k tomu, že nebola splnená zákonná podmienka, a to aktívna legitimácia účastníka, ktorý podal návrh. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že z koncepcie Zákona o rodine vyplýva, že Zákon o rodine ustanovil rodičom dieťaťa prekluzívne zapieracie lehoty a po ich márnom uplynutí dal aktívnu legitimáciu len dieťaťu, a to len v tom prípade, ak žije aspoň jeden z matrikových rodičov dieťaťa. Z uvedeného podľa okresného súdu vyplýva, že zákonodarca nechcel, aby túto možnosť mali aj iné subjekty, inak by ju v zákone výslovne zakotvil. V nadväznosti na uvedené okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že nevzhliadol spojitost predmetnej veci s nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, na ktoré poukázal navrhovateľ, preto jeho návrh na pripustenie zapretia otcovstva zamietol. Ústavný súd Slovenskej republiky a ESLR nejudikovali problematiku týkajúcu sa osobitne konkrétneho prípadu. Konštatoval, že zapretie otcovstva je rozčlenené na dve fázy - prvou

fázou je konanie o návrhu na pripustenie zapretia otcovstva, ktorý návrh okresný súd z vyššie uvedených dôvodov zamietol a následne zamietol aj návrh na zapretie otcovstva.

2. Proti predmetnému rozsudku súdu prvej inštancie sa navrhovateľ odvolal a v odvolaní uviedol, že oproti rozsudku súdu prvej inštancie podáva odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil, pretože nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že zákon priznáva aktívnu legitímáciu na podanie návrhu na zapretie otcovstva dieťaťu len v tom prípade, ak žije aspoň jeden z matrikových rodičov dieťaťa - v tomto prípade navrhovateľa. Súd prvej inštancie podľa navrhovateľa opomenul, že podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonávanie nie je potrebný zákon a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi. Podobne aj podľa čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a ktoré boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd. V uvedenej súvislosti navrhovateľ v odvolaní uviedol, že „o tom, že medzinárodná zmluva o ľudských právach, ktorá pripúšťa možnosť podania návrhu na zapretie otcovstva dieťaťom aj potom, čo ani jeden z jeho rodičov nežije, zabezpečuje viac ľudských práv azda niet pochybností“. Ďalej uviedol, že o viazanosti sudcu právnymi predpismi „hovori“ ust. § 2 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich, podľa ktorého sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a pri rozhodovaní viazaný len Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a zákonom. Navrhovateľ v odvolaní poukázal na svoje vyjadrenie zo dňa 02.11.2021, kde uviedol, že v zmysle judikatúry ESLP, k porušeniu čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd dochádza v prípade, keď otec nemal dôvod pochybovať o svojom otcovstve a o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že nie je otcom dieťaťa sa dozvedel až po uplynutí stanovenej lehoty, pretože za existencie takýchto okolností nemá k dispozícii právne účinný nástroj na zapretie otcovstva (napr. Shofman proti Rusku z 24.11.2005, Mizzi proti Malte z 12.01.2006). Práve toto je podľa navrhovateľa prípad navrhovateľa, lebo v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine ani jeden z jeho matrikových rodičov už nežil, a preto nikdy nemal možnosť podať návrh na zapretie otcovstva podľa § 96 ods. 3 citovaného zákona. Na rozdiel od judikatúry ESLP ide podľa navrhovateľa v prípade navrhovateľa o zapretie otcovstva zo strany dieťaťa, avšak podstata je rovnaká, pretože navrhovateľ nikdy nemal žiadny právne účinný nástroj na zapretie otcovstva. Z uvedeného dôvodu bol súd prvej inštancie podľa navrhovateľa povinný návrh navrhovateľa na zapretie otcovstva pripustiť.

2.1 Pokiaľ ide o súdom prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku konštatovaný nedostatok judikatúry ESLP a Ústavného súdu SR, navrhovateľ v odvolaní uviedol, že s poukazom na skutočnosti uvedené pod písm. a) odvolania si dovoľuje nesúhlasiť s názorom súdu prvej inštancie, lebo na možnosť zapretia otcovstva po lehote ustanovenej právnym predpisom členského štátu „aspoň jedno rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva existuje“. Ak podľa názoru súdu prvej inštancie problematiku týkajúcu sa tohto konkrétneho prípadu nejudikoval ani Ústavný súd SR, ani Európsky súd pre ľudské práva, mal súd prvej inštancie podľa navrhovateľa dve možnosti: a) využiť v zmysle uznesenia Ústavného súdu SR zo dňa 16.10.2018, sp. zn. III.ÚS 388/2018 postup na dotváranie práva podľa čl. 4 Základných princípov CSP, na ktorý bol podľa navrhovateľa v danom prípade dôvod a b) podať opakovaný návrh na Ústavný súd SR na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy SR o súlade § 96 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v časti slov za bodkočiarkou („ak nežije ani jeden z rodičov, návrh nemožno podať“) s Ústavou SR a s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná. V uvedenej súvislosti navrhovateľ v odvolaní uviedol, že Ústavný súd SR uznesením sp. zn. PI ÚS 21/2020-9 zo dňa 23.09.2020 návrh Okresného súdu Lučenec na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy SR o súlade § 96 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v časti slov za bodkočiarkou („ak nežije ani jeden z rodičov, návrh nemožno podať“) s čl. 41 ods. 3 a s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, s čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj s čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa síce odmietol, avšak nie z vecných dôvodov, ale pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí podania, konkrétne pre jeho nedostatočné odôvodnenie. To podľa navrhovateľa nebránilo tomu, aby Okresný súd Lučenec podal opakovaný návrh, ktorý by spĺňal zákonom ustanovené náležitosti, konkrétne by bol dostatočne odôvodnený.

3. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), prejednal odvolanie navrhovateľa v rozsahu a z dôvodov daných ust. § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP (a contrario) a odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vo výroku vecne správny potvrdil konštatujúc, že nie nedostatok aktívnej legitímácie navrhovateľa, ale nedostatok pasívnej legitímácie (ani jeden z rodičov navrhovateľa nežije) je dôvodom, prečo odvolací súd považoval odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie návrh navrhovateľa zamietol, za vo výroku vecne správne.

4. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti záverov súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacieho dôvodu uplatneného navrhovateľom v odvolaní v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. d) CSP.

5. Podľa ust. § 84 Zákona o rodine, otcovstvo sa určuje na základe domniek otcovstva ustanovený v tomto zákone súhlasným vyhlásením rodičov alebo rozhodnutím súdu.

6. Podľa ust. § 96 ods. 1, 2 a 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme dieťaťa a ak uplynula rodičom dieťaťa lehota ustanovená na zapretie otcovstva, môže súd na návrh dieťaťa rozhodnúť o prípustnosti zapretia otcovstva. V tomto konaní musí byť maloleté dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom. Ak súd rozhodne tak, že návrhu podanému podľa odseku 1 vyhovie a určí, že zapretie otcovstva po uplynutí zákonnej lehoty je v záujme dieťaťa, môže dieťa po právoplatnosti tohto rozhodnutia podať návrh na zapretie otcovstva. Ak jeden z rodičov nežije, môže dieťa podať návrh na zapretie otcovstva proti druhému rodičovi; ak nežije ani jeden z rodičov, návrh nemožno podať.

7. Podľa článku 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, dieťa musí byť ihneď po narodení zapísané do matriky a musí mať od narodenia právo na meno, právo získať štátnu príslušnosť, a pokiaľ je to možné, právo poznať vlastných rodičov a byť v ich opatere.

8. Podľa článku 7 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty - zmluvné strany musia zabezpečiť uplatnenie týchto práv v súlade s ich vnútroštátnym právom a vlastnými záväzkami podľa príslušných medzinárodných dokumentov v tejto oblasti, predovšetkým tam, kde by dieťa bolo inak bezdomovcom.

9. Po prejednaní odvolania navrhovateľa, založeného na odvolacom dôvode uplatnenom v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. d) CSP, odvolací súd uvádza, že v danom prípade neabsentuje právna úprava, tak ako to tvrdí v odvolaní navrhovateľ, ktorej absencia by bola dôvodom na dotváranie práva v zmysle Čl. 4 Základných princípov CSP, ktorý postup ak súd prvej inštancie podľa navrhovateľa nezvolil, tak konanie pred súdom prvej inštancie má tzv. inú vadu konania, ktorej dôsledkom mohlo byť nesprávne rozhodnutie, pretože zákon, konkrétne Zákon o rodine vo vyššie citovanom ustanovení § 96 zapretie otcovstva dieťaťom (či už maloletým alebo plnoletým) upravuje. Aktívne legitimovaní na podanie návrhu na zapretie otcovstva je dieťa; pasívne legitimovaní sú matka a otec dieťaťa zapísaní v matrike. Podľa komentára k ustanoveniu § 96 ods. 3 Zákona o rodine uverejneného v ASPI, dôvodom, že zákonodarca vymedzil pasívnu legitímáciu tak, že zákonným následkom smrti oboch pasívne legitimovaných rodičov je zánik zapieracieho práva, je osobná povaha uvedeného práva vyplývajúca z rodičovského statusu. Ustanovenie § 96 Zákona o rodine možno považovať inter alia aj za premietnutie čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa do slovenského právneho poriadku. Neobstojí preto tvrdenie navrhovateľa, že súd prvej inštancie postupoval v rozpore s čl. 7 ods. 5 Ústavy SR, keď navyše zo znenia vyššie citovaného čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa nevyplýva väčší rozsah práva a slobôd, tak ako to v súvislosti s článkom 7 odsek 5 Ústavy SR v odvolaní uvádza navrhovateľ. V uvedenej súvislosti odvolací súd uvádza, že interpretácia (výklad) právnej normy "e ratione legis" znamená, že konkrétne ustanovenie právneho predpisu (medzinárodného dohovoru) sa vykladá v súlade so zmyslom zákona (medzinárodného dohovoru), z ktorého v danom prípade nevyplýva väčší rozsah práv a slobôd, tak ako to tvrdí v odvolaní navrhovateľ.

10. Pokiaľ ide o opätovné predloženie návrhu na vyslovenie nesúlady ust. § 96 ods. 3, časť vety za bodkočiarkou Zákona o rodine s čl. 41 ods. 3 a s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, s čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj s čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa Ústavnému súdu SR v zmysle čl. 125 písm. a) Ústavy SR okresným súdom, odvolací súd uvádza, že zo zrušovacieho uznesenia odvolacieho súdu (13Co/8/2015-66 zo dňa 29. 12. 2015) vyplýva, že dôvodom na zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie odvolacím súdom bola skutočnosť, že súd prvej inštancie vôbec nerozhodol o návrhu navrhovateľa na prerušenie konania (v zmysle vyhovenia alebo zamietnutia návrhu na prerušenie konania) nie to, že konanie neprerušil, čo znamená že nebolo povinnosťou súdu prvej inštancie takýto návrh na Ústavný súd SR podať, pokiaľ

mal za to, že na to nie sú splnené predpoklady, teda že napr. neexistuje dostatočne silná argumentácia majúca oporu v rozhodovacej praxi najvyšších súdnych autorít, preto skutočnosť, že okresný súd opakovane takýto návrh nepodal, nemôže byť sama osebe dôvodom na opakované zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, keď navyše civilný sporový poriadok takýto postup vylučuje.

11. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pretože odporkyni preukázateľne žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli.

12. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súde je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.